

Stabol: dagen van de week

Corline Koolhof

In: Woord en Gebaar oktober 2001

Maandelijks in Woord en Gebaar nieuws over het STABOL-project: de standaardisatie van het basis- en onderwijslexicon. Aan de hand van voorbeelden wordt informatie gegeven over hoe er binnen het STABOL-project gewerkt wordt en welke criteria gebruikt worden om gebaren te standaardiseren.

In het basislexicon gaat het om ongeveer 2500 **reeds bestaande basisgebaren** uit de Nederlandse Gebarentaal. Deze gebaren zijn grotendeels al vastgelegd op de gebaren-cd-roms die er in de afgelopen jaren zijn verschenen.

Voor twee onderwerpen is een uitzondering gemaakt: namelijk voor de dagen van de week en de maanden van het jaar. Veel gebaren voor de dagen en de maanden zijn geïnitialeerde gebaren. Dat zijn gebaren waarvan de handvorm de eerste letter van het woord aangeeft. Je ziet het bijvoorbeeld in de gebaren MAANDAG: de gevingerspelde M met een draaibeweging, DINSDAG: de gevingerspelde D met een korte draaibeweging, WOENSDAG: de gevingerspelde letter W met dezelfde korte draaibeweging en DONDERDAG: de gevingerspelde letter D met een korte draaibeweging naar voren.

Vingerspellen is het spellen van de letters van woorden. Het wordt vooral gebruikt bij namen van personen, straat- en plaatsnamen. Vingerspellen is gekoppeld aan het Nederlands en daarom hebben gevingerspelde of geïnitialeerde gebaren niet de voorkeur.

Binnen het STABOL-project is nagedacht over alternatieven voor de dagen van de week die je op deze pagina ziet afgebeeld:

Maandag :

het Groningse gebaar MAAN. De rechterhand heeft een B-handvorm die eerst het voorhoofd aantikt en daarna de kin. De palm wijst naar links en de vingers naar boven.

Het standaardgebaar voor MAAN was al gekozen: de wijsvinger en duim (baby-open-snavelhand) die een vorm van de maan maken.

Dinsdag:

de vlakke hand met uitgestoken duim (B-nul-hand) die een verticale beweging over de borst maakt.

Dit gebaar wordt vooral in de regio Den Haag gebruikt voor alle dagen van de week behalve zondag.

Het mondbeeld maakt duidelijk welke dag bedoeld wordt.

Woensdag:

de middelste dag van de week. Die betekenis zie je terug in het volgende gebaar: de linkerhand is een B-hand met de palm naar rechts en de vingers naar boven. Deze hand staat voor de week. De rechterhand is ook een B-hand met de palm naar beneden en de vingers naar links. De rechterhand tikt tegen het midden van de linkerhand.

Donderdag:

het gebaar dat in het noorden van ons land gebruikt wordt voor donderdag, is afgeleid van roggebrood. Het stamt uit de tijd dat in het internaat altijd op donderdag roggebrood werd gegeten. De rechterhand is een 1-hand die korte draaibeweging schuin naar voren maakt.

Vrijdag:

het bestaande Groningse gebaar voor vrijdag. De vlakke hand met uitgestoken duim (B-nul-hand) maakt kleine cirkelbewegingen op de borst. De vingers wijzen naar links.

Zaterdag:

het bekende gebaar met 2 handen die een AS-handvorm hebben en tegen elkaar tikken.

En ook zondag

is het alom bekende gebaar met 2 vlakke handen (B1-handvorm) die tegen elkaar tikken.

Deze gebaren kunt u ook als foto-filmpje terugvinden in **de gebarenbieb** op de website www.gebarententrum.nl

© Nederlands Gebarententrum 2001. Het is niet toegestaan zonder schriftelijke toestemming van het Nederlands Gebarententrum dit artikel of een gedeelte uit dit artikel over te nemen. tekeningen: © Saskia Heuer